

Rälspiken

Göteborgs
Modelljärnvägssällskap

Nr 5, dec 2012

Tågtagarna i Landeryd

Märserum

Julkrysset

Christer Petterssons Järnväg

Göteborgs Modelljärnvägssällskap

GMJS är en ideell förening som äger och bygger en modelljärnvägsanläggning i skala O, 1:45. Sällskapet bildades 1945.

2012 består styrelsen av

Leif Johansson, ordförande
Torbjörn Ek, sekreterare
Lennart Risfelt, kassör
Leif Ohlsson, ledamot
Hans Johansson, redaktör och vice ordförande
Nils Pihlgren, ledamot

Vårt medlemsblad Rälspiken utkommer med minst fyra nummer per år. Medlemskap erhålls genom att betala in årsavgiften på 500 kr på föreningens plusgirokonto 24 14 19 – 1.

Föreningens besöksadress är

Volviahallen, Bergslagsgatan, Göteborg
(GPS-koordinater 57 42 42, 11 58 30)

Brevadressen är

GMJS c/o Torbjörn Ek
Kobbarnas väg 15
416 64 GÖTEBORG

Vill Du komma i kontakt med oss går det säkert med något av nedanstående

Ordföranden 031 - 57 34 49

Sekreterare 031 – 19 37 36

Sekreteraren: torbjorn_ek@hotmail.com

Redaktören: hasses@telia.com

Text och foto, där intet annat anges, står redaktören för.

Se även vår hemsida

www.port.se/gmjs

Mor Anna, 82, hade just lyssnat på partiledardebatten på radio och konstaterade efteråt:

- Jag kommer att rösta på Miljöpartiet för dom lovade att jag skulle bli av med kärlekskrampen.....

å andra sidan...

God Jul, kära läsare!

Tiden lider men det gör inte jag. Tänk att snart är det Jul och tomten behöver inte någon gräsklippning eller ogräsrensning! Vilken lycka! Nu kan man ägna all fritid åt modellbygge och andra familjeangelägenheter. I år är det en riktig arbetstagarjul. Genom att ta ut ett par semesterdagar kan det bli en riktigt skön ledighet. Själv är jag pensionär sedan 5½ år tillbaka. Inte klokt vad tiden går fort. När jag slutade jobba var det ingen som talade om för mig att som pensionär får du inga semesterdagar mer! Så det blir till och jobba som vanligt (med diverse hobbyarbeten) nu till jul.

Som Du kan läsa om lite längre fram så har vi varit i Landeryd med vår modulbana. En promenad på bangården gav inspiration till ett litet modellbygge nämligen deras lilla vagnvåg, som var i ett bedrövligt skick. Väl hemma beslöt jag mig för att bygga i det skicket! Vi har ju inte så många vädrade modeller på vår anläggning.

Så här blev resultatet. Jag återkommer med fler bilder i ett senare nummer.

Och så har vi årets lilla Julkruss. Ha en trevlig stund och tänk på att även hjärnan behöver lite motion. Sen´ kan Ni återgå till modellbyggandet! Lösningarna vill jag ha senast den 15 januari 2013. Det går bra att maila, posta (Hans Johansson Brunnbergsvägen 26, 43836 LANDVETTER) eller lämna nere på klubben. Lycka till.

Nu vill jag önska Er alla en riktigt

GOD JUL och väl mött

till vårt 68:e verksamhetsår.

Hans Johansson

Omslaget

Visar B 1312 som just startat vid Tågdagarna i Landeryd

GMJS medlemmar kallas härmed till klubbens **ÅRSMÖTE**

tisdagen den 19 februari 2013 kl. 19.00
i sällskapets lokal.

**Mötet, som hålls enligt stadgarna,
avslutas med kaffe och dopp.**

Välkomna!

Succe´

Årets visningar, som varit extra välbesökta, har just avslutats och förlöpt utan större problem. Totalt besågs de av 1630 personer mot 1327 förra året. En ökning med 23 %. Så bra resultat har vi inte haft på 10 år! I år hade vi en del nyheter att visa upp såsom ett blåmålat 60-talståg draget av Leif Johanssons Rc, en nysträckning av smalspåret, ett mötesspår mitt på ånglinjen samt att, den sedan flera år väntande gumman på NYPÅSTIGEN nu fick åka med rälsbussen.....På torsdagsvisningarna invigde vi vår nya nedsänkbara filmduk och visade både en rörlig film från järnvägen mellan HELGEBERGA och BENKTÅKRA filmad från lokförarplats. Den är på 17 minuter. Vidare visade vi ett bildspel om våra stationer med foto både på modellen och från förebilden. Flera av fotona är 100 år gamla.

Årsavgiften

Så är det återigen dags att betala årsavgiften. I enlighet med det senaste årsmötets beslut är årsavgiften lika för alla medlemmar, 500 kr. Vi har nu, som bekant, upphört med indelningen i aktiva och stödjande medlemmar. Vår kassör medsänder här ett inbetalningskort och är tacksam om Du betalar före den 31 januari 2013. De medlemmar som får Rälspiken via mail kommer att få inbetalningskort separat.

Lille Pär står ensam medan de andra barnen tuffar runt och leker tåg.

- Får du inte vara med och leka, undrar pappa.

- Jodå, men jag är sista vagnen och den går inte i tåget på lördagar!

MÄRSERUM

Märserum ligger 54 km från Karlskrona på dåvarande Mellersta Blekinges Järnvägar som öppnades för trafik i juni 1889. Rälslinjen på banan vägde då 17,2 kilo per meter och den största tillåtna hastigheten sattes till 30 kilometer i timman. 1906 bytte man namn till Blekinge Kustbanor, BKB. Stationen invigdes också i juni 1889 och nedlades 31 maj 1970. Stationen låg endast 10 meter över havet. Ursprungliga spårvidden var 1067 mm. BKB breddades sedan till normalspår 1957. För ett par år sedan elektrifierades banan också. Enligt uppgift revs stationen i februari 2010 men kan således fortfarande beskådas på vår anläggning i form av ALFSJÖ. Modellen är byggd av Fredrik Källquist som numera är boende på Jordö i Blekinge skärgård mellan Ronneby och Karlskrona.

Detta foto är från 1910. Vi ser att unionsflaggan är ersatt med en helsvensk och att entrén till väntsalen är i mitskeppet

Här en bild från 40-talet. Nu är väntsalen flyttad till det borte skeppet och stationsskylten har följt med. Den eleganta gaslyktan har nedmonterats när elektrisiteten gjorde sitt intåg

Vår modell som, efter att denna bild togs, har kompletterats med lite figurer och ett par trappor.

Karta från tiden innan man drog den nya motorvägen /motortrafikleden genom landskapet

Blandadt tåg N:o 1.
Carlskrona—Karlshamn.

Ned dagligen	Minuter	Tid:		
		Ankomst kl.	Upp- håll Min.	Afgång kl.
Carlskrona				7,00 f.m.
Gullberna	4 10	7,40 f.m.	1	7,41
Rosenholm	5 7	7,48	1	7,49
Skärfeå	5 5	7,54	1	7,55
Nettraby	5 7	8,2	5	8,7
Johannaåhus	8 19	8,26	2	8,28
Lofvalunda	6 14	8,42	1	8,43
Ronneby	4 10	8,52	8	9,1
Djupadal	4 10	9,11	1	9,12
Bredåkra	2 5	9,17	1	9,18
Härjån	4 10	9,28	1	9,29
Hoby	7 17	9,44	5	9,51
Kullåkra	3 7	9,58	1	9,59
Märserum	4 10	10,9	1	10,10
Trensam	9 22	10,32	1	10,33
Karlshamn	7 17	10,50		

Hastighet: 24 nymil.
 Bemäddad broms å hvar fjerde vagn.

En tidig tidtabell. Bara hvar fjerde vagn hade broms

Västra infarten till Märserum

Vi låter Fredrik berätta lite om tillkomsten själv.

Jag kommer inte riktigt ihåg vilket år jag byggde kåken, men det var senare delen av 80-talet. Stationen, som låg på f.d. Mellersta Blekinge Järnväg, som revs för något år sedan, såg jag första gången genom ett bilfönster, eller rättare sagt så var det taket jag såg och det var i mina ögon så skruvat i konstruktionen att jag föll pladask. Lyckades ett par dagar senare ta mig dit och tog ett par rullar bilder och några mått. Jag fick en tid senare ett par bilder av Lasse Bernström och med hjälp av dessa och studerande av plankskarvar i panelen kunde jag rekonstruera det ursprungliga utseendet. Den sida som jag är helt säker på är korrekt, är framsidan, resten är kvalificerade gissningar. Huset är byggt av N-E faner/scale lumber utom tegeltaket som är gjort av balsa. Det kan finnas en och annan furulist också.

Det fanns två kåkar till på Märserum, ett godsmagasin och ett hus med flera funktioner bl.a. avträde. De övriga funktionerna verkade vara vedbod och någon form av brygg/bakhus. Det fanns inte så mycket inredning kvar där tyvärr bara en rackarns stadig bakugn. Godsmagasin och avträdet mättes vid ett senare tillfälle upp och fotograferades av mig och Peter Wellander. Jag har bilder och kopior från uppmätningen liggandes någonstans samt en av mig nästan färdig ritning på avträdet, det som saknas är skorsten och ventilationstorn.

Modellen byggdes under en varm sommar här på Jordö när jag inte tyade att vara ute i solen. De övriga två kåkarna på Alfsjö är fritt komponerade för att kunna passa in där och ge en lite industriell touch åt området.

Hälsningar
 Fredrik Källquist

TÅGDAGARNA I LANDERYD

Fredagen den 31 augusti styrde vi kosan mot sydost och den f.d. järnvägsknuten Landeryd. Vi var inbjudna att, med vår modulbana, delta i kommunens arrangemang Tågdagarna i Landeryd, på lördagen och söndagen. Vi fick tillgång till godsmagasinet där det fanns gott om plats för vår anläggning. Vi hade också förmånen att stå med släpvagnen inomhus och i- och urlastningen gick därför galant.

Anders Olsson packar upp

Övernattning hade ordnats för oss i BJ:s uppställda sovvagnar. Vi blev också bjudna på både frukost, lunch och middag. Lördagskvällen var det samling kl 20 och långbord hade dukats upp i lokstallet. Maten var verkligen superb och vi bjöds även god dryck till maten! Lite underhållning med frågesport ingick också.

Middagen serverades i genuin tågmiljö

Anders Olsson övervakar tågmöte på Helgeberga stn

Det var även premiär för vår nya tunnelmodul. På ena sidan har vi byggt en sprängd 1800-talstunnel och på andra sida en supermodern betongportal hämtad från en av de långa tunnlar på Botniabanan. Tunneln hade speciell dragningskraft på barnen som måste titta om det tåg som gick in i tunneln verkligen kom ut på andra sidan. Till deras stora glädje verkade det fungera så.

Leif Ohlssons rundnos passerar tunneln

Betongportal och betongsprutat berg. Skönhetstävlingen vinnns dock av den sprängda tunneln

Det var mycket folk båda dagarna. Det fina vädret bidrog nog också. Det gamla stationshuset hade öppnats dagen till ära. Här kunde man köpa biljetter och betala genom de geniala "ut och in-skålar".

Det gamla hederliga stationshuset har numera ersatts av ovanstående glas/plåtskjul. Utvecklingen går framåt....

Två av ångloken drar igång för resa norrut. I sanning en pampig syn- och ljudupplevelse.

Hemvärnets musikkår ställde upp och konserterade båda dagarna

Föreningen Landeryds Järnvägsmuseum har för avsikt att rusta upp hela stationsmiljön. För detta har man fått EU-pengar i ett projekt som skall vara i 3 år. Bangården ligger kvar intakt med upp till 6 spår. Tyvärr är alla utom 3 spår kraftigt igenväxta. Även spår 1,2 och 3 behöver en rejäl ogräsbekämpning. Kvar finns också godsmagasin och lokstall samt vagnvåg.

Ett Eldorado för den händig. Här rann inspirationen till och jag har byggt denna vagnvåg i modell.

Undra vad Torbjörn försöker övertyga vår Ordförande om....

De ånglok som skötte trafiken var 3 till antalet.
E2 Nr 1333 från 1917
B Nr 1312 från 1916
BLHJ 2 från 1906
BLHJ utläses Bjärred-Lund-Harlösa Järnväg.

BLHJ, B och E2

B-loket har just startat

Även ungdomarna i Landeryd är konstitresserade. Tyvärr kan man inte med bästa vilja i världen tycka att det är njutbart. För mig är det inte konst, möjligen konstigt.....

Injustering av de olika modulerna. Vi har en del problem med finjusteringen. Det behövs inte många tiondels millimeter för att skarvarna skall orsaka problem. Vi behöver också införskaffa nya ben som lättare kan justeras efter ojämnheter i golvet.

Denna gång hade vi med vår vitrin där vi visade upp de modeller vi inte körde med.

Det var vi som gjorde det. Undertecknad stod bakom kameran

Hans Johansson

Tomten (fast inte av Viktor Ryberg)

**Midvinternattens kväll är ljum
 Hans ögon gnistra och glimma
 Frugan sover i eget rum
 Sent denna midnattstimma
 Svarven går runt som bara f-n
 Snön lyser vit på fur och gran
 Snön lyser vit på taken.
 Endast modellbyggaren är vaken.**

**Sitter så klart vid sin lödkolvsmaskin
 Görpiggt trots sena timma
 Smuttar så lätt på sitt hembryggda vin
 Bufferten klar att limma!
 Tittar mot skogen, hör tomtarnas sång
 Kollar sin ritning en extra gång
 Grubblar, fast ej det lär båta
 Över en underlig gåta**

**God Jul önskar
 Redaktörn'**

**För så sin hand genom skägg och hår
 Skakar på huvud och hätta
 Nej, den här böjen blir alltför svår
 Nej, jag klarar ej detta
 Slår, som han plägar, inom kort
 Slika spörjande tankar bort
 Går för att ordna sin fika
 Och för att till gumman kika**

**Går till sitt kylskåp borta i köket
 Finns där nån´ Dagobertmacka?
 Julklappsdrömmar i julestöket
 Ny slipborrmaskin, jo jag tacka!
 Borren går runt i alla fall
 Snön lyser vit på gran och tall
 Snön lyser vit på taken
 Och frugan drömmer om maken**

Nu har vi lagom värme

Under 1980-talet, och med hjälp av Stig Nybergs arbetskamrater, bytte man ut några av dom gamla elementventilerna av mässing till termostatventiler. Av någon anledning blev bara hälften utbytta. När vi under åren skulle stänga av eller sätta på värme med de kvarvarande mässingsventilerna så visade sig dessa vara villiga att läcka vatten när man vred på dem, om det över huvud taget gick att stänga av tillflödet.

Vi fick löfte av Hyresvärden att få dessa utbytta och den 10 september anlände två killar, Oskar Stenström samt Alexander Milkovic från APS, för att byta ut alla ventilerna till nya och moderna ventiler.

Nu blev det ändå inte levererat någon värme till elementen. Anledningen var, visade det sig efter mycket huvudbry och noggrann undersökning, att vid tillfälle då fjärrvärmebolaget hade renoverat inne i sporthallen och bytt pumpar hade man olyckligtvis kopplat vår pump elektriskt felaktigt så den gick åt fel håll.

Efter åtgärd fungerar allt och nu har vi åter värme.

Leif Johansson

Rörläggare Alexander Milkovic byter ventil under anläggningen

RÄDDARE I NÖDEN

”Äntligen stod pastorn i predikstolen” skrev Selma Lagerlöf i en av sina stora romaner.

För vår del gällde det inte predikstolen utan taket på vår klubblokal som visat sig inte kunna hålla tätt. Vi hade under våren och försommaren haft två vattenläckor, som efter rapport till fastighetsansvarig blivit nödtorftigt tätade. Den sista läckan uppstod torsdagskvällen 6 september då vi även fick vatten in i biblioteket och kaffet blev utspätt med vatten från ovan. Dagen därpå kontaktades Oskar på APS som meddelade att takläggare skulle komma ner på dagen och kolla läget. Domen blev hård. Takpappen, som senast byttes under 1970- talet, var värdelös och måste åtgärdas. Dagen därpå anlände en lastbil med material som lastades upp och takläggarna från ”Takorama”, Ralf Arvidsson och Martin Nilsson, började sitt arbete med total täckning med ny takpapp. En litet glädjeämne i det hela var att detta var den vackraste & soligaste dagen på hela hösten. Undertecknad passade på att ta ett par kort.

Leif Johansson

*Nöjda takläggare efter färdigt arbete,
Rolf Arvidsson och Martin Nilsson*

CHRISTER PETERSSONS JÄRNVÄG

En dag i maj, närmare bestämt söndagen den 13:e, bestämde sig några stycken från GMJS att bemanna två bilar för att köra ner till Petterssons Järnväg i Sexdrega, ett litet samhälle inte långt från Hillared. Vädret var strålande och när vi anlände blev vi mottagna av Christer som bjöd oss in för att beskåda hans tågbanan i skala 1. På loftet i hans garage har han byggt upp en ståtlig modelljärnväg med i huvudsak lok och vagnar enligt Svenska förebilder. Det fanns även ett och annat tyskt ånglok. Christer har byggt de flesta loken själv och den första kontakten med honom fick vi för några år sedan då han undrade om vi hade några passande hjul för att bygga en Y6-rälsbuss. Därefter har han konstruerat ett **tiotal** lokmodeller från D till Rc, samt en maffig Dm3. I sanning en beundransvärd prestation.

Efter att ha beundrat och även deltagit i körningen undrades det om vi var törstiga och detta kunde inte förnekas. Detta måste åtgärdas så tågmästaren och växlade ner ett tankvagnståg till hamnen där ett lastfartyg låg förtöjt och via radiostyrt öppnande av lastluckorna kunde små glasbehållare via lastkran vinschas upp ur lastrummen. Men hur kan du få innehållet till glaset frågade någon varpå Christer demonstrerade hela tillverkningskedjan med fyllning av tankvagnarna av Märklins tillverkning till fyllnaden i båten. (Det var starka varor). Nu var vi verkligen kaffesugna och vandrade ner till puben i underjorden och snackade, drack kaffe samt smaskade tårta. En minnestavla överlämnades och vi tackade för oss efter en minnesvärd dag.

På nästa sida ser Du ett bildkollage från Christers anläggning.

Leif Johansson

Samtliga foto Leif Ohlsson

Ordförande överlämnar vår minnestavla

Tankvagnarna med ädelt innehåll

